

Góðir möguleikar at útbyggja vatnorkuna í Norðoyggjum!

— neyðugt at revidera og at betra núverandi byrging í Strandadali og rørleiðingina til elverkið á Strond, sum eru meira enn 50 ára gomul, sigur Hjalmar Jacobsen, fyrrv. rakstrarleiðari hjá SEV í Norðoyggjum

Tað er ikki bert í Eysturoynni, at tað er frammi at skula útbyggja vatnorkuna hjá SEV. Eisini í Norðoyggjum verður neyðugt at bota um og móguliga útbyggja verandi vatnorkuverk. Talan er her um vatnorkupartin á elverkinum á Strond í Klaksvík.

Elverkið á Strond er meira enn 50 ára gamalt. Til verkið hoyrir ein umleið 4 metra høg byrging í Strandadali og ein umleið 750 metrar long rørleiðing frá byrgingini til sjálva turbinuhellina á Strond.

Meira enn 50 ára gomul

Hjalmar Jacobsen, sum hevur starvast har á elverkinum í næstan hálvt-hundrað ár, og sum fór frá fyrri trimum árum síðani, heldur fyri, at tað gongur helst ikki long tíð, til tað verður neyðugt at revidera bæði byrging og rørleiðing. Tey eru so mikið gomul, at livitíðin er um at vera úti. Spurningurin er so um bæði byrging og rørleiðing skulu skiftast út. Tað ætlar Hjalmar sær so ikki at taka støðu til, tí hann starvast jú ikki longur hjá SEV.

Elverkið á Strond í Klaksvík. Møguleikar eru at økja um vatnorkuna, um verandi byrging og rørleiðing verða skift út

Men uppá fyrispurning um tað ikki er neyðugt at umhugsa at gera eina nýggja byrging og skifta rørleiðingina út sigur hann, at hetta verður helst neyðugt og visir á, at tey eru meira enn 50 ára gomul og tí sera slitin.

Hvat eini útbygging av vatnorkuni í Norðoyggjum viðvíkur, so heldur Hjalmar, at her skuldu verið góðir móguleikar. Hann visir á, at vit bert við at skifta rørleiðingina út við eina stórra leiðing, kunnu fáa munandi meira burtur úr vatninum. Í dag er stoðadali gjøgnum tann tá áarferi er, at tað flýtur skjótt út yvir ta lágu byrgingina. Tey smáu rørin avmarka móguleikan

at fáa nóg nógvatn oman til turbinurnar.

Nýggj byrging og rørleiðing

Hetta heldur Hjalmar kann broytast, um verandi rørleiðing verður skift út við stórra rø. Verður so ein nýggj byrging gjørd og verður hon nakað hægri enn verandi byrging, eru stórir móguleikar at fáa nógvatn burtur úr vatnorkuni í Norðoyggjum.

Hjalmar heldur ikki, at tað er út av lagi at rokna við eini øking av vatnorkuni úr 2 upp í 6 MW, um umrødda umvæling og útbygging fer fram. Men tá er so eisini neyðugt at flyta vatnið av Kølum og úr Svartadali gjøgnum tunnlar til byrgingina í Strandadali. Hetta er annars ein útbyggingarætlan, sum hevur verið frammi fyrr og sum Hjalmar heldur væl kann takast uppáftur, um áhugi er fyri at økja um vatnorkumóguleikarnar í Norðoyggjum.

Annars visir Hjalmar Jacobsen á, at upprunaliga ætlanin var at gera byrgingina í Strandadali munandi hægri, enn hon bleiv. Henda ætlan varð slept, tí at pengar vóru ikki til tess.

Ein revidering og minni útbygging av vatnorkuni í Norðoyggjum hevði tí børt munandi um orku-stoðuna hjá norðingum og hevði so eisini verið við til at stíva netið vestanfyrir betri av. Hugsast kann, at tað í tíðum við nógvm áarferi kundi komið væl við vestanfyrir eisini at brúkt av vatninum í Klaksvík og harvið spart olju.

60 KV-linja neyðug

Annars heldur Hjalmar Jacobsen, at tað er av alstórum týðningi, at 60 kV linja verður lögð við síðuna av 20 kV linjuni millum Skálabotn og Klaksvíkina.

Í dag eru stórplass sum Havnin og Skálabotnur betri fyri við linjum. Har eru bæði 20 og 60 kV linjur, sum gera, at fer ein av

Tí fer 20 kV linjan millum Skálabotn og Klaksvík, so hevur Klaksvíkin bert sína egna elmegi til at taka. Og við teirri stóru útbygging, sum er farin fram í Norðoyggjum, so er tað langt frá nóg mikið.

Hjalmar vónar tí, at 60 kV-netið verður útbyggt til at fevna um Norðoyggjar eisini.

Elverkið frá 1929

Um søguna hjá elverkinum á Strond í Klaksvík er stutt at siga, at byggiarbeiðið byrjaði í 1929. Frammanundan hevði nógvt verið tosað um elorku, og vóru ymsar ætlanir frammi. Eitt nú um at seta ein motor upp í Klaksvík, sum skuldi verða ríkin við torvgassi. Henda ætlanin varð kortini slept. Síðani varð tosað um at gera eitt elverk í Gravardali í Borðoyarvík. Tann ætlanin varð eisini slept.

Longu í 1917 varð sáttmáli gjørdur við dansku verkfæðingafyrirtøkuna Krebs um at byggja elverk og tilhoyr á Strond. Av figgarligum orsökum byrjaði hetta arbeiðið ikki fyrr enn í 1929.

Tá var so byrging gjørd í Strandadali og rørleiðing lögð til Strond. Turbinuhell varð bygd og triggjar

turbinur keyptar.

Tað visti seg at vera rættiliga trupult at arbeiða við vatnorku aleina, tí varð ein diesel-motorur keyptur í 1949, soleiðis, at streymveitingin kundi gerast tryggari. Og so varð eisini.

Hesi árin og árin eftir eru so fleiri av maskinunum skiftar út við stórra og betri útgørd.

Upp í SEV

Í 1956 varð linja lögð millum Klaksvíkina og Skálabotn og hetta hevði nógvar broytingar við sær. Elverkið á Strond fór at arbeiða saman við SEV og fór upp í henda felagsskapin í 1964. Hjalmar Jacobsen sigur, at samarbeiði við SEV hevur verið sera gott øll hesi árin.

Við at hava bæði vatn-turbinur og dieselmotorar og við at hava fast samband vestureftir gjørdust móguleikarnir hjá verkinum á Strond nógvt betri, og nú bar so eisini til at senda orku vestureftir.

Tað seinasta, sum er hent á verkinum, er, at teir í 1983 fingi ein 6000 HK motor aftrat. Upprunaliga var ætlanin, at hesin motorur skuldi vera uppá 10.000 HK, men vegna sparring varð hetta broytt til ein minni motor.

Samrøða við fyrrverandi vatnorku- og SEV-mann

Til tess at fáa eitt so breitt og opið orðaskifti sum gjørligt um vatnorkuútbyggingina hjá SEV og aðra orkuútbygging við, hevur Tíðindablaðið Sosialurin roynt at fáa fólk, ið hava skil á orkuútbygging at siga sína hugsan um hetta stóra mál.

Hesaferð tosa vit við ein fyrrverandi rakstrarleiðara hjá SEV, Hjalmar Jacobsen í Klaksvík. Hjalmar er í dag farin um tey sjeiti og er tí ikki longur virkin innan SEV. Kortini hevur hann hug til at koma við ymsum viðmerkingum til tað kjak, sum hevur tikið seg upp um orkuútbygging her á landi.

Hjalmar Jacobsen var útbúgvinn sum smiður og maskin-meistari, tá hann fór at arbeiða á elverkinum á Strond í Klaksvík. Hetta var í 1939. Hann røkti starvið sum rakstrarleiðari á verkinum í meira enn 30 ár, til hann fór frá í 1981.

Vit hava tosað við Hjalmar um elverkið á Strond og annars um ætlaðu vatnorkuútbyggingina hjá SEV í Eysturoynni.

jan

**Áðrenn
bygdarráðslimir
atkøða
um
vatnorku-
útbygging**